

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Економічний факультет

Кафедра міжнародних економічних відносин

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

щодо вивчення дисципліни

СВІТОВИЙ РИНОК ТОВАРІВ, РЕСУРСІВ ТА ПОСЛУГ

за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти
денної та заочної форм навчання

Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр
Спеціальність: 292 «Міжнародні економічні відносини»
Курс навчання: четвертий

Затверджено на засіданні кафедри
міжнародних економічних відносин
Протокол № 2 від 12.09. 2024 р.

Світовий ринок товарів, ресурсів та послуг: метод. вказівки щодо вивчення дисципліни за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти денної та заочної форм навчання. Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр. Спеціальність: 292 «Міжнародні економічні відносини» / [уклад.: Т.В. Решитько]; М-во освіти і науки України, Центральноукраїнськ. нац. техн. ун-т, каф. міжнародних економічних відносин. – Кропивницький: ЦНТУ, 2024. –29 с.

Відповідальний за випуск: Миценко І.М., д.е.н., професор.

Рецензент: Сухомлин М.О., к.е.н., доцент.

Методичні вказівки
щодо вивчення дисципліни
Світовий ринок товарів, ресурсів та послуг
за першим (бакалаврським) рівнем
вищої освіти денної та заочної форм навчання.
Укладач: Т.В. Решитько
2024

ВСТУП

Глобальні процеси в міжнародній економіці суттєво впливають на розвиток світового господарства, визначають рівновагу на міжнародному та національному рівнях. В структурі глобалізації особливо виділяється напрям торгівля товарами, технологіями, сировиною, послугами. Світова торгівля товарами і послугами тісно пов'язані між собою. Нині ринок ресурсів, товарів та послуг є сферою економіки, яка відіграє значну роль в економічному розвитку багатьох країн світу. Поява нових видів товарів та послуг, що користуються високим попитом на світовому ринку, робить функціонування цих ринків у різних країнах більш перспективним. Світовий ринок товарів, ресурсів та послуг швидко розвивається і відображає поступовий перехід цивілізації на вищий рівень розвитку. Покращуються міжнародні зв'язки, відбувається економічне зростання держав та окремих регіонів, збільшуються валютні надходження країн світу.

Міжнародне регулювання обміну ресурсами, товарами та послугами має бути орієнтоване на найбільш ефективний варіант розподілу праці у світовому господарстві. Разом з тим, воно повинно стимулювати розвиток відсталих галузей даного сектору в країнах, що розвиваються.

Отже, функціонування ринку ресурсів, товарів та послуг на нинішньому етапі розвитку світової економіки є надзвичайно важливим та актуальним і потребує всебічного дослідження та аналізу.

Більшість держав планети залежать від світової торгівлі, але, з огляду на їх ресурсозабезпеченість та місткість внутрішнього ринку, така залежність є різною. Тому, становлення України, її економіки як невід'ємної частини світового господарства, передбачає встановлення ефективних взаємовигідних відносин з усіма державами.

Актуальним сьогодні є питання участі України в міжнародних ринках ресурсів, товарів та послуг, оскільки наша держава має всі передумови для розвитку, модифікації і розширення національного ринку товарів і послуг та участі в міжнародній торгівлі ними. Це буде значно сприяти розвитку національної економіки та стане суттєвим чинником зростання добробуту населення нашої країни.

Мета дисципліни - вивчення особливостей та пріоритетних напрямів розвитку міжнародного ринку ресурсів, товарів та послуг в умовах глобалізації, визначення його ролі в сучасному світовому господарстві; проведення загального аналізу розвитку ринку товарів та послуг, визначення його основних складових та пріоритетів їх функціонування; надання загальної характеристики сучасних тенденцій розвитку сфер економіки; формування у здобувачів розуміння тенденцій розвитку світових ринків і системи знань щодо оцінки існуючих і потенційних можливостей українських виробників стати активними експортерами національної продукції.

Задачі курсу спрямовані на:

- вивчення теоретичних положень, які характеризують ринок товарів та послуг;

- вивчення закономірностей формування і розвитку світового ринку в цілому, міжнародних ринків в окремих регіонах світу та світових ринків окремих товарів;
- висвітлення сучасних тенденцій розвитку ринку ресурсів, товарів та послуг;
- проведення аналізу особливостей формування складових елементів сфери діяльності та визначення найбільш перспективних напрямів її розвитку на сучасному етапі;
- ознайомлення з закономірностями входження країни у світовий ринок і напрямками трансформації національної економіки з метою інтегрування у світове господарство;
- вивчення особливостей національного виробництва і споживання, що впливають на характер зовнішньоекономічних зв'язків країни;
- оцінка перспектив розвитку ринку ресурсів, товарів та послуг в Україні;
- проведення аналізу щодо конкурентоздатності українських товарів, які постачаються на зовнішні ринки, і визначення заходів підвищення конкурентоздатності цих товарів.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у здобувачів компетентностей, передбачених відповідним стандартом вищої освіти України:

загальних:

- здатність трактувати економічні закони та економічні категорії, оперувати—категоріально-понятійним апаратом;
- знати основні економічні показники;
- здатність аналізувати сучасні економічні проблеми на основі засвоєного економічного знання;
- вміння здійснювати аналіз конкретної економічної ситуації і пошук найбільш оптимальних шляхів використання наявних ресурсів;
- здатність самостійно вирішувати конкретну економічну проблему на основі комплексу отриманих економічних знань;
- знати методи аналітико-синтетичної обробки масивів економічної інформації;
- розуміти та аналізувати показники ефективності міжнародної економічної діяльності на різних рівнях господарювання;
- готовність брати на себе відповідальність за правильний розрахунок економічних показників, їх обґрунтування та аналіз.

фахових:

- знати особливості дії економічних законів та ринкового механізму в різних галузях суспільства;
- здатність застосовувати отримані економічні знання у власній практиці, реалізувати сформований економічний світогляд для покращення власної справи;
- здатність ефективно аналізувати динаміку економічних явищ і процесів та виконувати поставлені професійні завдання, використовуючи джерела наукової періодики і нормативної бази для власного розвитку;
- здатність виявляти економічні проблеми в практиці виробничої діяльності і знаходити шляхи їх вирішення;
- здатність приймати виважені економічні рішення на практиці;

- здатність робити правильний самостійний економічний вибір і нести за нього персональну відповідальність;
- здатність до креативності та інноваційних методів у вирішенні економічних проблем, що виникають на практиці.

Результати вивчення даної дисципліни деталізують такі **програмні результати навчання:**

1. Сформувати у майбутніх бакалаврів сучасний економічний тип мислення.
2. Виховати в процесі вивчення дисципліни у здобувачів такі риси як дух здорової конкуренції, прояв індивідуальних здібностей і змагальний інтерес, творчу підприємницьку ініціативу, вміння поєднувати економічні та гуманістичні інтереси, проявляти високу національну самосвідомість та економічний патріотизм.
3. Демонструвати знання та навички розуміння економічних процесів, що відбуваються на світових ринках ресурсів, товарів та послуг і ефективно використовувати їх в науково-практичній діяльності (при виконанні курсових та бакалаврських робіт, написанні звітів про проходження практики, тез та статей, підготовці наукових доповідей, аналітичних записок тощо).
4. Демонструвати неординарні підходи у розв'язанні міжнародних проблем та креативно мислити на основі логічних аргументів та перевірених фактів в умовах обмеженості.
5. Систематизувати й упорядковувати інформацію стосовно світових ринків та формулювати узгоджені та виважені висновки щодо стратегії їх розвитку.
6. Вивчати глобальні проблеми світової економіки та національних господарств і формулювати висновки та розробляти рекомендації щодо розв'язання практичних завдань з урахуванням особливостей різних країн.
7. Аналізувати нормативно-правові документи, оцінювати аналітичні звіти та довідкові матеріали міжнародних інституцій задля розробки пропозицій щодо функціонування світових ринків ресурсів, товарів та послуг.

***1. Тематичний план викладання дисципліни
“Світовий ринок товарів, ресурсів та послуг”***

Тема 1: Виникнення світового ринку і стадії його розвитку

Тема 2: Світові товарні ринки: сутність та головні риси

Тема 3: Стратегія успіху на світовому ринку

Тема 4: Міжнародні товарні номенклатури

Тема 5: Світовий ринок послуг

Тема 6: Світовий ринок продовольчих товарів

Тема 7: Світовий ринок непродовольчих товарів народного споживання

Тема 8: Світовий ринок непродовольчих товарів та сировини

Тема 9: Світовий ринок науково – технічних знань

Тема 10: Україна на світових ринках ресурсів, товарів та послуг

2. Зміст дисципліни «Світовий ринок товарів, ресурсів та послуг»

Тема 1: «Виникнення світового ринку і стадії його розвитку»

1. Формування світового ринку та етапи розвитку суспільного виробництва.
2. Характерні риси світового капіталістичного ринку.

Семінарське заняття

Сьогодні майже всі країни світу взаємодіють між собою на економічних засадах. Світовий ринок ресурсів, товарів та послуг активно розвивається. Збільшення масштабів торгівлі товарами та послугами є однією з форм інтеграції національних господарств, що спричиняє прискорення процесів інтернаціоналізації виробництва і споживання товарів та послуг. При підготовці до семінарського заняття здобувачам слід особливу увагу звернути на вивчення наступних питань: передумови виникнення та розвитку світового ринку, найважливіші фактори економічного росту, характеристика передумов формування національних ринків, стадії розвитку світового капіталістичного ринку, характерні риси світового капіталістичного ринку.

Питання для самоперевірки

1. Передумови розвитку світового ринку.
2. Характеристика сутності ММП.
3. Засновники закону дії порівняльних переваг, його сутність.
4. До чого призводять найважливіші фактори економічного росту.
5. Характеристика сутності ринку з погляду відомих американських економістів.
6. В чому відображається база світового ринку.
7. Характеристика передумов формування національних ринків.
8. Сутність анархічного виробництва та його характерні особливості.
9. Стадії розвитку світового капіталістичного ринку.
10. Характерні риси світового капіталістичного ринку.

Самостійна робота

1. Місце та роль країн, що розвиваються, в міжнародному товарообміні.

Література

1. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16.04.1991.
2. Міжнародні економічні відносини [Електронний ресурс] : підручник / А. І. Крисоватий, Р. Є. Зварич, О. М. Сохацька [та ін.] ; за заг. ред. А. І. Крисоватого, Р. Є. Зварича. - Тернопіль : ЗУНУ, 2021. - 662 с.

3. Миценко І.М., Стежко Н.В. Міжнародна економіка: навчальний посібник - Кіровоград: КНТУ. Поліграф – Сервіс, 2013. - 640 с.
4. Решитько Т.В. Світові ринки агропродовольчих товарів, участь у них України. Центральнорукраїнський науковий вісник. Економічні науки. Випуск 7(40). 2021. С.115-122.
5. Решитько Т.В. Розвиток міжнародних торговельних відносин аграрного сектору економіки України в контексті євроінтеграції. Центральнорукраїнський науковий вісник. Економічні науки. Випуск 9(42). 2023. С. 117-124.
6. Решитько Т.В. Напрями зближення державної аграрної політики України із Спільною аграрною політикою Європейського Союзу. Центральнорукраїнський науковий вісник. Економічні науки. Випуск 9(42). 2023. С.32-37.
7. Світова економіка: навчальний посібник / за ред. Фомішиної В.М. – Одеса: ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. – 612 с.

Тема 2: «Світові товарні ринки: сутність та головні риси»

1. Сутність та сучасні напрямки розвитку світового товарного ринку.
2. Світові товарні ринки, їх структура.
3. Кон'юнктура світового товарного ринку.
4. Принципи діяльності суб'єктів господарювання на світовому ринку.

Семинарське заняття

Світовий ринок є системою обміну товарами і послугами, що історично склалася і постійно розвивається та базується на міжнародному поділі праці і міжнародних торговельно-економічних, валютно-фінансових і кредитних відносинах. Він є сукупністю міжнародних регіональних і товарних ринків.

Сучасний світовий ринок - це складна сукупність різних товарів і послуг, він швидко реагує на зміни, що відбуваються в світі у сфері науково-технічного прогресу, у формах і методах міжнародної торгівлі, питаннях світового ціноутворення і участі держав в управлінні міжнародними економічними відносинами в процесі інтернаціоналізації і глобалізації світового господарства, що розвиваються і все більш поглиблюються.

Функціонування ринку в кожній окремій країні має ряд особливостей: різні соціально – економічні умови розвитку, різну регіональну структуру. Кожна країна вживає певних заходів для підтримки того елемента ринку товарів та послуг, що має перспективи подальшого розвитку і вдосконалення. Спеціалізація країни на тих чи інших видах товарів та послуг залежить від рівня економічного розвитку. Тому при вивченні теми необхідно звернути увагу на вивчення таких питань: сутність та сучасні напрямки розвитку світового товарного ринку: об'єкти ринку, соціально-економічні умови функціонування ринку, риси світового ринку; світові товарні ринки та їх структура: структуру світового товарного ринку, сектори світового ринку; кон'юнктура світового товарного ринку: сутність ринкової кон'юнктури, умови формування кон'юнктури, кон'юнктуруотворюючі фактори, етапи

дослідження економічної кон'юнктури; принципи діяльності суб'єктів господарювання на світовому ринку.

Тести для самоперевірки:

1. Світовий ринок це:

а) сукупність національних ринків, поєднаних між собою всесвітніми господарськими зв'язками на підставі міжнародного поділу праці, спеціалізації, кооперування, інтеграції виробництва і збуту товарів і послуг;

б) система обміну товарами й послугами на міждержавному рівні;

в) сукупність структур в регіональному (або географічному), товарно-галузевому та соціально-економічному аспектах;

г) всі відповіді вірні.

2. За ступенем монополізації та характером торговельних угод на світовому ринку виділені такі типи його структури:

а) монополістичний, олігополістичний та атомістичний;

б) закритий, відкритий та пільговий;

в) малих і великих фірм, аутсайдерів, монопольних об'єднань;

г) всі відповіді вірні.

3. Аутсайдери це:

а) фірми, які з тих або інших причин не входять в монополістичні об'єднання галузей;

б) державні, приватні, кооперативні та змішані фірми;

в) всі відповіді вірні;

г) немає правильної відповіді.

4. Під ринковою кон'юнктурою розуміють:

а) співвідношення попиту і пропозиції на кон'юнктурні товари та послуги, тобто ступінь збалансованості ринку, що сформувалась, поміtilась або змінилась;

б) попит на товари та послуги, що сформувались на світовому ринку;

в) пропозиція на товари та послуги, що сформувались на світовому ринку;

г) всі відповіді вірні.

5. Уся сукупність кон'юнктуро утворюючих факторів структурується на:

а) постійно діючі, тимчасові, випадкові та стихійні;

б) фактори стимулюючі та ті, які стримують розвиток економіки;

в) фактори циклічні та нециклічні;

г) всі відповіді вірні.

6. Умови формування кон'юнктури це:

а) зовнішнє середовище відносно кон'юнктури формування факторів, яке на нього впливає;

б) сукупність економічних, соціально-політичних та міжнародних умов;

в) співвідношення попиту і пропозиції на кон'юнктурні товари та послуги, тобто ступінь збалансованості ринку, що сформувалась, поміtilась або змінилась;

г) всі відповіді вірні;

д) вірні відповіді а) та б).

7. Контрагентами в міжнародній торгівлі називають сторони, що:

- а) знаходяться в договірних відносинах з купівлі-продажу товарів чи наданням послуг;
 - б) являють собою протилежну сторону зовнішньоторгової угоди;
 - в) здійснює господарську діяльність з метою одержання прибутку;
 - г) всі відповіді вірні.
- 8.** Фірми, що діють на світовому ринку, класифікуються за такими критеріями:
- а) за видом господарської діяльності і характером операцій;
 - б) за правовим становищем та характером власності;
 - в) за приналежністю капіталу і контролю та об'ємом операцій.
 - г) всі відповіді вірні.
- 9.** За товарно-галузевою структурою світового ринку відрізняють три провідних групи:
- а) ринок готових виробів, сировини і напівфабрикатів та послуг;
 - б) ринок палива, ліцензій та ноу – хау та транспортних послуг;
 - в) ринок палива, ринок сільськогосподарських та лісових товарів і ліцензій та ноу – хау;
 - г) всі відповіді вірні.
- 10.** До основних сегментів закритого сектора світового товарного ринку належать:
- а) внутрішньофірмові постачання, тобто товарообіг між філіалами головних та дочірніх підприємств великих монополій або ТНК;
 - б) малі і великі фірми, аутсайтери, монопольні об'єднання, державні і приватні підприємства;
 - в) короткострокові комерційні угоди та операції "вільного" ринку;
 - г) всі відповіді вірні.

Література

1. Міжнародні економічні відносини [Електронний ресурс] : підручник / А. І. Крисоватий, Р. Є. Зварич, О. М. Сохацька [та ін.] ; за заг. ред. А. І. Крисоватого, Р. Є. Зварича. - Тернопіль : ЗУНУ, 2021. - 662 с.
2. Миценко І.М. Трансформація системи управління зовнішньоекономічною та інвестиційною безпекою України в умовах глобалізації: монографія / І. М. Миценко, І. Г. Бабець; Центральноукраїн. нац. техн. ун-т. - Кропивницький: Поліграф-Сервіс, 2021. - 464 с.
3. Решитько Т.В. Світові ринки агропродовольчих товарів, участь у них України. Центральноукраїнський науковий вісник. Економічні науки. Випуск 7(40). 2021. С.115-122.
4. Решитько Т.В. Розвиток міжнародних торговельних відносин аграрного сектору економіки України в контексті євроінтеграції. Центральноукраїнський науковий вісник. Економічні науки. Випуск 9(42). 2023. С. 117-124.
5. Решитько Т.В. Напрями зближення державної аграрної політики України із Спільною аграрною політикою Європейського Союзу. Центральноукраїнський науковий вісник. Економічні науки. Випуск 9(42). 2023. С.32-37.

6. Світова економіка: навчальний посібник / за ред. Фомішиної В.М. – Одеса: ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. – 612 с.

7. Світовий ринок товарів та послуг: Підручник. У 2 ч. – Ч. 2. / А. А. Мазаракі, Є. М. Воронова, І. В. Чаус та ін.; За заг. ред. А. А. Мазаракі. – Х.: «Ранок». - 2008. – 240 с.

Тема 3: «Стратегія успіху на світовому ринку»

1. Стратегічні цілі діяльності фірми на світовому ринку.
2. Характеристика факторів виходу на світовий ринок.
3. Види міжнародних стратегій.
4. Сутність стратегічних альянсів, її переваги та недоліки.

Семінарське заняття

Велике значення на формування ринкової економіки має розвиток зовнішньоекономічних зв'язків. Міжнародна економічна діяльність фірми пов'язана з експортом та імпортом товарів, капіталів, технологій, послуг, здійсненням спільних з іншими країнами проектів, з інтеграційними процесами в різних сферах діяльності. Вихід на зовнішній ринок завжди пов'язаний з вступом до конкурентної боротьби. В умовах високої насиченості товарних ринків, перевищення на них пропозиції над попитом кожний товар і товаровиробник вимушені вести жорстку боротьбу за споживача. Кожна країна обирає власну стратегію виходу на світові ринки на основі визначення конкурентоспроможності продукції, структуру конкуренції у просуванні товарів на споживчий ринок. На стратегію фірми впливає зовнішньоекономічна політика держави. Тому при підготовці до семінарського заняття слід розглянути стратегічні цілі діяльності фірми на світовому ринку, характеристики факторів виходу на світовий ринок, види міжнародних стратегій, сутність стратегічних альянсів, її переваги та недоліки, основні види зовнішньоекономічних стратегій держави, стратегії виходу на світовий ринок.

Самостійна робота

1. Особливості економічних стратегій США.
2. Стратегія економічного розвитку Японії.
3. Стратегія економічного розвитку ФРН.
4. Особливості економічних стратегій Франції.
5. Стратегія економічного розвитку Великої Британії.

Література

1. Міжнародні економічні відносини [Електронний ресурс] : підручник / А. І. Крисоватий, Р. Є. Зварич, О. М. Сохацька [та ін.] ; за заг. ред. А. І. Крисоватого, Р. Є. Зварича. - Тернопіль : ЗУНУ, 2021. - 662 с.

2. Миценко І.М., Стежко Н.В. Міжнародна економіка: навчальний посібник Кіровоград: КНТУ. Поліграф – Сервіс, 2013. - 640 с.

3. Решитько Т.В. Світові ринки агропродовольчих товарів, участь у них України. Центральноукраїнський науковий вісник. Економічні науки. Випуск 7(40). 2021. С.115-122.

4. Решитько Т.В. Розвиток міжнародних торговельних відносин аграрного сектору економіки України в контексті євроінтеграції. Центральноукраїнський науковий вісник. Економічні науки. Випуск 9(42). 2023. С. 117-124.

5. Решитько Т.В. Напрями зближення державної аграрної політики України із Спільною аграрною політикою Європейського Союзу. Центральноукраїнський науковий вісник. Економічні науки. Випуск 9(42). 2023. С.32-37.

6. Світовий ринок товарів та послуг: Підручник. У 2 ч. – Ч. 2. / А. А. Мазаракі, Є. М. Воронова, І. В. Чаус та ін.; За заг. ред. А. А. Мазаракі. – Х.: «Ранок». - 2008. – 240 с.

7. Світова економіка: навчальний посібник / за ред. Фомішиної В.М. – Одеса: ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. – 612 с.

Тема 4: «Міжнародні товарні номенклатури»

1. Гармонізована система опису та кодування товарів.
2. Стандарти міжнародної організації із стандартизації (ISO).
3. Особливості штрихового кодування інформації.

Семінарське заняття

Аналізуючи діяльність країн на шляху ринкових перетворень, досить складно визначити строки вирішення проблем, що виникатимуть у зв'язку з економічними, соціальними, науково – технічними та ін. змінами у процесі зовнішньої торгівлі та прагнення присутності на світовому ринку. Тому питання про значення міжнародної товарної номенклатури та її необхідність дії на світовому ринку є важливим. При підготовці до семінару слід надати увагу таким питанням: стандарти міжнародної організації із стандартизації (ISO), штрихові коди товарів, їх сутність та види, гармонізована система опису та кодування товарів.

Тести для самоперевірки:

1. Товарна номенклатура Гармонізованої системи опису та кодування товарів – це:

- а) Номенклатура, яка вміщує товарні позиції, субпозиції та віднесені до них цифрові коди, примітки до розділів, груп і субпозицій, а також основні правила класифікації для тлумачення ГС;
- б) Перелік товарів, які обертаються у міжнародному товарообігу;
- в) Номенклатура товарів, розроблені договірною стороною (контрагентом) для збирання статистичних даних з експорту та імпорту товарів;
- г) Вірні відповіді а) та б);
- д) Всі відповіді вірні.

2. Під статистичною номенклатурою розуміють:

- а) Основний елемент номенклатури ГС , яка дає змогу здійснювати збирання, обробку, передачу і зберігання основної інформації про товар;
- б) Номенклатура товарів, розроблені договірною стороною (контрагентом) для збирання статистичних даних з експорту та імпорту товарів;
- в) Найвищий рівень класифікації номенклатури ГС;
- г) Вірні відповіді б) та в);
- д) Всі відповіді вірні.

3. Кодування - це:

- а) Створення і присвоєння коду класифікаційному угрупованню та об'єкту класифікації;
- б) Процес присвоєння об'єкту певного коду;
- в) Найвищий рівень класифікації номенклатури ГС;
- г) Вірні відповіді а) та б);
- д) Вірні відповіді а) та в).

4. Код – це:

- а) Знак або сукупність знаків, узятих для позначення класифікаційного угруповання і об'єкта класифікації;
- б) Процес присвоєння об'єкту певного коду;
- в) Найвищий рівень класифікації номенклатури ГС;
- г) Вірні відповіді а) та в);
- д) Всі відповіді вірні.

5. Товарна номенклатура зовнішньоекономічної діяльності (ТНЗЕД) розроблена на базі:

- а) Гармонізованої системи опису і кодування товарів (ГС);
- б) Комбінованої тарифно – статистичної номенклатури Європейського економічного союзу (КНСЕС);
- в) Міжнародної організації з стандартизації (ISO);
- г) Вірні відповіді а) та б);
- д) Всі відповіді вірні.

6. _____ документальне підтвердження відповідності продукції визначеним вимогам, конкретним стандартам чи іншим нормативно – технічної документації (НТД).

7. _____ документи, що містять обов'язкові для продуцентів норми якості виробу і засоби їх досягнення (набір показників якості, методи і засоби вимірювання, маркування та ін.).

8. Сукупність нормативно – технічної документації для проектування і виготовлення продукції включають:

- а) Міжнародні стандарти серії ISO та державні стандарти України;
- б) Галузеві стандарти та технічні умови;
- в) Стандарти підприємств;
- г) Вірні відповіді а) та в);
- д) Всі відповіді вірні.

9. _____ послідовність чорних та білих смуг, що представляє інформацію у вигляді, зручному для зчитування технічними засобами.

10. Вимоги до якості на міжнародному рівні визначені стандартами ІСО серії 9000 в:

- а) 1990 р.;
- б) 1987р.;
- в) 1945р.;
- г) 1992 р.

Самостійна робота

1. Особливості кодування та маркування штриховими кодами виду послуг та маркування документів.

2. Використання штрихових кодів автоматизованих систем обліку сучасних оптових та роздрібних складів.

3. Нормативна база України щодо стандартизації продукції.

Література

1. Міжнародні економічні відносини [Електронний ресурс] : підручник / А. І. Крисоватий, Р. Є. Зварич, О. М. Сохацька [та ін.] ; за заг. ред. А. І. Крисоватого, Р. Є. Зварича. - Тернопіль : ЗУНУ, 2021. - 662 с.

2. Миценко І.М., Стежко Н.В. Міжнародна економіка: навчальний посібник. - Кіровоград: КНТУ. Поліграф – Сервіс, 2013. - 640 с.

2. Решитько Т.В. Світові ринки агропродовольчих товарів, участь у них України. Центральноукраїнський науковий вісник. Економічні науки. Випуск 7(40). 2021. С.115-122.

3. Решитько Т.В. Розвиток міжнародних торговельних відносин аграрного сектору економіки України в контексті євроінтеграції. Центральноукраїнський науковий вісник. Економічні науки. Випуск 9(42). 2023. С. 117-124.

4. Решитько Т.В. Напрями зближення державної аграрної політики України із Спільною аграрною політикою Європейського Союзу. Центральноукраїнський науковий вісник. Економічні науки. Випуск 9(42). 2023. С.32-37.

5. Світовий ринок товарів та послуг: Підручник. У 2 ч. – Ч. 2. / А. А. Мазаракі, Є. М. Воронова, І. В. Чаус та ін.; За заг. ред. А. А. Мазаракі. – Х.: «Ранок». - 2008. – 240 с.

7. Світова економіка: навчальний посібник / за ред. Фомішиної В.М. – Одеса: ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. – 612 с.

Тема 5: «Світовий ринок послуг»

- 1. Особливості розвитку світового ринку послуг в сучасних умовах.
- 2. Сутність та класифікація послуг.
- 3. Міжнародне регулювання ринку послуг.

Семінарське заняття

Стрімке зростання сфери послуг є одним із основних феноменів ХХ- ХХІ століття. Послуги в світі досягають 70 % обсягу світового ВВП. З кожним днем вони набувають все більш важливого значення в сучасному світовому господарстві і стають домінуючою галуззю економік різних країн світу. В індустріально розвинених країнах частка послуг у валовому національному продукті знаходиться в межах 2/3 – 3/4. Щодо країн, які розвиваються, то частка послуг становить більш ніж 1/2 ВВП. На сьогодні в цій сфері працює близько 65 % працездатного населення світу. При вивченні теми здобувачам необхідно звернути увагу на розгляд наступних питань: особливості розвитку ринку послуг, риси послуг, класифікація послуг, відмінність торгівлі послуг від торгівлі товарами, система регулювання ринку послуг, роль дво – та багатосторонніх угод в регулюванні послуг, рівні розвитку послуг, програми ООН з регулювання ринку послуг; сутність інжинірингу, основні складові інжинірингу, консалтингові послуги, умови розвитку світового ринку послуг, факторні та не факторні послуги, послуги відповідно доставки їх споживачу, структура системи консалтингових послуг, особливості технічного обслуговування, види туризму, міжнародний інформаційний обмін, сутність лізингу та його характерні особливості, класифікація лізингових операцій, міжнародний франчайзинг.

Тести для самоперевірки:

1. Факторні послуги –це:

- а) транспорт, подорожі та інші не фінансові послуги;
- б) платежі, що виникають у зв'язку з міжнародним рухом факторів виробництва, капіталу і робочої сили;
- в) прибутки на інвестиції, роялті і ліцензійні платежі, зарплата, виплачена нерезидентам;
- г) вірні відповіді б) та в);
- д) всі відповіді вірні.

2. Відповідно до засобів доставки послуг споживачу, послуги поділяються на:

- а) послуги, пов'язані з інвестиціями — банківські, готельні і фахові послуги;
- б) послуги, пов'язані з торгівлею — транспорт, страхування;
- в) послуги, пов'язані з інвестиціями і торгівлею — зв'язок, будівництво, комп'ютерні й інформаційні послуги, особисті, культурні і рекреаційні послуги;
- г) всі відповіді вірні.

3. Рейтинг – це:

- а) термін дії оренди від 1 години до 1 місяця, особливість: лізингова фірма забезпечує технічне обслуговування і страхування предмета оренди;
- б) термін дії оренди від 1 місяця до 1 року, використовується у випадку оренди унікальних видів вимірювальних пристроїв та іншого обладнання;

в) термін дії оренди від 1 року до 10 років, використовується у випадку оренди унікальних видів вимірювальних пристроїв та іншого обладнання;

г) немає правильної відповіді.

4. Хайринг – це:

а) термін дії оренди від 1 години до 1 місяця, особливість: лізингова фірма забезпечує технічне обслуговування і страхування предмета оренди;

б) термін дії оренди від 1 місяця до 1 року, використовується у випадку оренди унікальних видів вимірювальних пристроїв та іншого обладнання;

в) термін дії оренди від 1 року до 10 років, використовується у випадку оренди унікальних видів вимірювальних пристроїв та іншого обладнання;

г) немає правильної відповіді.

5. Оперативний лізинг – це:

а) орендар отримує на довгий строк об'єкт оренди, сплачує періодично вартість об'єкту і проценти лізингу;

б) плата за оренду лише частково компенсує початкову ціну об'єкта лізингу і по закінченні строку дії лізингу;

в) триває більше 1 року, використовується по відношенню до сучасного авіаційного, енергетичного, електронного обладнання, при умові технічного обслуговування орендарем і страхуванням на користь орендодавця;

г) всі відповіді вірні.

6. _____ орендар отримує на довгий строк об'єкт оренди, сплачує періодично вартість об'єкту і проценти лізингу.

7. _____ виробник одночасно є і орендарем, лізингова компанія віддає куплений об'єкт в оренду тій же компанії, у якої його купила.

8. _____ система договірних відносин між великою та малою фірмою, за якою велика фірма зобов'язується постачати малу фірму власними товарами, рекламними послугами, відпрацьованими технологіями бізнесу, надавати короткостроковий кредит на пільгових основах, здавати в оренду своє обладнання.

9. _____ вид міжнародної послугової діяльності, яку здійснюють спеціалізовані фірми одних країн у вигляді надання порад державам, виробникам, продавцям і покупцям інших країн з широкого кола питань економічної діяльності, передусім з консультування у зовнішньоекономічній сфері.

10. Основними споживачами консалтингових послуг є

Самостійна робота

1. Міжнародна організація цивільної авіації та Міжнародна асоціація повітряного транспорту.

2. Всесвітня організація з туризму.

3. Конференція ООН з торгівлі і розвитку (ЮНКТАД) та Комісія ООН з права міжнародної торгівлі.

4. Розвиток ринку міжнародних туристичних послуг.

5. Міжнародний ринок транспортних послуг.
6. Міжнародний ринок страхових послуг.

Література

1. Міжнародні економічні відносини [Електронний ресурс] : підручник / А. І. Крисоватий, Р. Є. Зварич, О. М. Сохацька [та ін.] ; за заг. ред. А. І. Крисоватого, Р. Є. Зварича. - Тернопіль : ЗУНУ, 2021. - 662 с.
2. Миценко І.М., Стежко Н.В. Міжнародна економіка: навчальний посібник. - Кіровоград: КНТУ. Поліграф – Сервіс, 2013. - 640 с.
3. Mytsenko, I.; Synytsia, L.; Romaniuk, L.; Mytsenko, V.; Reshytko, T. 2019. Investment security models in mergers and acquisition agreements for international corporations, Journal of Security and Sustainability Issues 9(1): 185-198. (**Scopus**) [http://doi.org/10.9770/jssi.2019.9.1\(14\)](http://doi.org/10.9770/jssi.2019.9.1(14))
4. Решитько Т.В. Світові ринки агропродовольчих товарів, участь у них України. Центральноукраїнський науковий вісник. Економічні науки. Випуск 7(40). 2021. С.115-122.
5. Решитько Т.В. Розвиток міжнародних торговельних відносин аграрного сектору економіки України в контексті євроінтеграції. Центральноукраїнський науковий вісник. Економічні науки. Випуск 9(42). 2023. С. 117-124.
6. Решитько Т.В. Напрями зближення державної аграрної політики України із Спільною аграрною політикою Європейського Союзу. Центральноукраїнський науковий вісник. Економічні науки. Випуск 9(42). 2023. С.32-37.
7. Румянцев А. П., Коваленко Ю. О. Світовий ринок послуг: Навч. посібник. – К.: Центр навчальної літератури. - 2006. – 456 с.
8. Світовий ринок товарів та послуг: Підручник. У 2 ч. – Ч. 2. / А. А. Мазаракі, Є. М. Воронова, І. В. Чаус та ін.; За заг. ред. А. А. Мазаракі. – Х.: «Ранок». - 2008. – 240 с.
9. Світова економіка: навчальний посібник / за ред. Фомішиної В.М. – Одеса: ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. – 612 с.

Тема 6: «Світовий ринок продовольчих товарів»

1. Загальна характеристика світового ринку продовольчих товарів.
2. Фактори і тенденції розвитку світового ринку продовольства.
3. Товарна структура світового ринку продовольчих товарів.

Семінарське заняття

Сьогодні характерною тенденцією розвитку торгівлі сільськогосподарською продукцією і продовольством є стрімке скорочення питомої ваги експорту цієї групи товарів в загальному обсязі світового експорту. Суттєвою рисою розвитку міжнародної торгівлі господарською продукцією і продовольством в світі є помітне зниження ролі країн, що розвиваються, як постачальників сільськогосподарської продукції і продовольства. Вони виступають нетто імпортерами. Помітно зростає

роль промислово розвинених країн в світовому експорті продовольчих товарів і сільськогосподарської сировини.

При підготовці до цих семінарських занять слід надати увагу вивченню таких питань як загальна характеристика світового ринку продовольчих товарів, сутність продовольчої проблеми, продовольча безпека та основні і механізми її розв'язання, світовий ринок зернових продуктів, значення світового ринку м'ясних і молочних товарів у забезпеченні населення продуктами харчування, міжнародне регулювання торгівлі м'ясними і молочними товарами, регіональна структура світового експорту і імпорту м'ясних і молочних товарів, світовий ринок цукру, світовий ринок риби, риби продуктів та рослинної олії, світовий ринок плодів, овочів і прянощів.

Питання для самоперевірки

1. Характерні особливості світового ринку продовольчих товарів.
2. Чинники, що зумовили нерівномірність розвитку міжнародного поділу праці у виробництві продовольства.
3. Державні засоби прямого та непрямого регулювання.
4. Тенденції розвитку світового ринку продовольства.
5. Особливості розвитку світового ринку зерна
6. Структура розвитку ринку кукурудзи, рису та ячменю і пшениці.
7. Особливості розвитку світового ринку цукру.
8. Світовий ринок продукції олійних культур
9. Характерні особливості розвитку світового ринку продукції тваринництва
10. Особливості діяльності організації з продовольства та сільського господарства

Самостійна робота

1. Особливості діяльності організації з продовольства та сільського господарства (ФАО).

Література

1. Миценко І.М. Трансформація системи управління зовнішньоекономічною та інвестиційною безпекою України в умовах глобалізації: монографія / І. М. Миценко, І. Г. Бабець; Центральноукраїн. нац. техн. ун-т. - Кропивницький: Поліграф-Сервіс, 2021. - 464 с.

2. Решитько Т.В. Світові ринки агропродовольчих товарів, участь у них України. Центральноукраїнський науковий вісник. Економічні науки. Випуск 7(40). 2021. С.115-122.

3. Решитько Т.В. Розвиток міжнародних торговельних відносин аграрного сектору економіки України в контексті євроінтеграції. Центральноукраїнський науковий вісник. Економічні науки. Випуск 9(42). 2023. С. 117-124.

4. Решитько Т.В. Напрями зближення державної аграрної політики України із Спільною аграрною політикою Європейського Союзу. Центральнотуркїнський науковий вісник. Економічні науки. Випуск 9(42). 2023. С.32-37.

5. Світова економіка: навчальний посібник / за ред. Фомішиної В.М. – Одеса: ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. – 612 с.

Тема 7: «Світовий ринок непродовольчих товарів народного споживання»

1. Структура та характерні особливості світового ринку промислових товарів.
2. Світовий ринок товарів тривалого користування

Семинарське заняття

Світовий ринок промислових товарів є сукупністю операцій зовнішньоекономічної діяльності суб'єктів господарювання різних країн світу щодо реалізації виготовлених промислових товарів. Відповідно до стандартної міжнародної класифікації розрізняють відповідні розділи промислових товарів. В структурі світового ринку промисловими товарами переважає торгівля машинами, устаткуванням і транспортними засобами, на другому місці – готові вироби та оброблені вироби, а на третьому - хімічні товари. Міжнародна торгівля товарами споживчого призначення динамічно розвивається, удосконалюється товарна структура, покращується асортиментний склад. Тому здобувачам під час вивчення теми слід звернути увагу на вивчення наступних питань: особливості розвитку торгівлі промисловими товарами, міжнародна спеціалізація країн щодо виробництва тканин, швейних і трикотажних виробів та взуття, фактори розвитку світового ринку текстильних виробів та взуття, географічне спрямування світового експорту і імпорту тканин, швейних і трикотажних виробів і взуття, проблеми міжнародного регулювання торгівлі взуттям та текстильними виробами.

Питання для самоперевірки

1. Проаналізувати структуру світового ринку промислових товарів.
2. Регулювання світового ринку промислових товарів.
3. Світовий ринок товарів споживчого призначення.
4. Характерні тенденції розвитку світового ринку побутових товарів.

Самостійна робота

1. Особливості розвитку світового ринку ракетно – космічної продукції.
2. Розвиток світового ринку фармацевтичної продукції.
3. Характерні особливості світового ринку мікроелектроніки.

Література

1. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16.04.1991.
2. Міжнародні економічні відносини [Електронний ресурс] : підручник / А. І. Крисоватий, Р. Є. Зварич, О. М. Сохацька [та ін.] ; за заг. ред. А. І. Крисоватого, Р. Є. Зварича. - Тернопіль : ЗУНУ, 2021. - 662 с.
3. Решитько Т.В. Напрями зближення державної аграрної політики України із Спільною аграрною політикою Європейського Союзу. Центральнотраїнський науковий вісник. Економічні науки. Випуск 9(42). 2023. С.32-37.
4. Світовий ринок товарів та послуг: Підручник. У 2 ч. – Ч. 2. / А. А. Мазаракі, Є. М. Воронова, І. В. Чаус та ін.; За заг. ред. А. А. Мазаракі. – Х.: «Ранок». - 2008. – 240 с.
5. Світова економіка: навчальний посібник / за ред. Фомішиної В.М. – Одеса: ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. – 612 с.

Тема 8: «Світовий ринок непродовольчих товарів та сировини»

1. Світовий ринок паливно – енергетичних ресурсів.
2. Світовий ринок дорогоцінних металів і діамантів.
3. Світовий ринок лісових целюльозно – паперових товарів.
4. Світовий ринок мінерально – сировинних ресурсів.
5. Світовий ринок металу.

Семінарське заняття

Під час науково – технічного прогресу розвиток країн і регіонів залежать від ступеню забезпеченості їх енергоносіями, мінеральними ресурсами, чорними та кольоровими металами. Високорозвинені країни світу, які мають запаси енергетичних ресурсів, за короткий термін досягають успіху в суспільно – економічному розвитку. А малорозвинені країни, маючи не меншу кількість енергетичних ресурсів, за деякими причинами об'єктивного і суб'єктивного характеру, не досягають високих темпів розвитку. Але існують держави, які не маючи енергетичних ресурсів, досягають успіхів в промисловому розвитку, завдяки логічній енергетичній політиці і вмінню виробити продукцію, яка володіє високою споживчою вартістю, з мінімальними витратами енергії. Тому, при підготовці до цього семінарського заняття особливої уваги слід надати вивченню таких питань: роль мінерально – сировинних ринків у розв'язанні глобальної проблеми ресурсозабезпеченості, фактори розвитку світових ринків мінеральної сировини, спеціалізація світового виробництва і пропозиції чорних і кольорових металів, ціноутворення на світових ринках сировини та світовій товарній біржі, регіональна структура експортно – імпорتنних потоків мінерально – сировинних товарів та металів, міжнародна спеціалізація країн у світовій хімічній промисловості і лісовому господарстві, головні експортні і імпорتنні потоки на світових ринках хімічних і

лісових товарів, структура споживання паливних та енергетичних товарів у різних країнах світу, характеристика світового ринку нафти і нафтопродуктів, світовий ринок газу і фактори формування кон'юнктури газового ринку, світові ринки вугілля, електроенергії, урану та інших енергоносіїв.

Питання для самоперевірки

1. Особливості розвитку світового ринку паливно – енергетичних ресурсів.
2. Характеристика світового ринку дорогоцінних металів та діамантів.
3. Динаміка розвитку світового ринку лісових целюльозно - паперових товарів.
4. Структура розвитку мінерально – сировинних ресурсів.
5. Спеціалізація світового виробництва і пропозиції чорних і кольорових металів.

Самостійна робота

1. Роль міжнародних акціонерних компаній на ринку збуту непродовольчих товарів та сировини.
2. Розвиток світового ринку урану та інших енергоносіїв.

Література

1. Міжнародні економічні відносини [Електронний ресурс] : підручник / А. І. Крисоватий, Р. Є. Зварич, О. М. Сохацька [та ін.] ; за заг. ред. А. І. Крисоватого, Р. Є. Зварича. - Тернопіль : ЗУНУ, 2021. - 662 с.
2. Mytsenko, I.; Synytsia, L.; Romaniuk, L.; Mytsenko, V.; Reshytko, T. 2019. Investment security models in mergers and acquisition agreements for international corporations, Journal of Security and Sustainability Issues 9(1): 185-198. (Scopus) [http://doi.org/10.9770/jssi.2019.9.1\(14\)](http://doi.org/10.9770/jssi.2019.9.1(14))
3. Світова економіка: навчальний посібник / за ред. Фомішиної В.М. – Одеса: ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. – 612 с.

Тема 9: «Світовий ринок науково – технічних знань»

1. Світовий ринок технологій.
2. Форми міжнародного трансферу технологій.
3. Розвиток національної економіки за рахунок НТП.
4. Участь України в міжнародних науково – технічних програмах.

Семінарське заняття

Головним джерелом економічного зростання є науково-технічний прогрес. Міжнародні науково-технічні відносини є складовим елементом глобалізації. Вони реалізуються завдяки функціонуванню світового ринку технологій та інформаційних послуг. Матеріальною основою виникнення і функціонування технологічного ринку є міжнародний поділ праці. Світовий ринок технологій являється сукупністю

міжнародних економічних відносин щодо прибуткового використання прав власності на його об'єкти: технології продуктів, процесів та управління. Тому під час підготовки до заняття необхідно звернути увагу на вивчення таких питань: сутність світового ринку технологій, етапи життєвого циклу технологій, основні риси впровадження технологій, Форми міжнародного трансферу технологій, розвиток України за рахунок НТП та участь України в міжнародних науково – технічних програмах.

Самостійна робота

1. Замовлення в галузі науково – дослідницьких та дослідно – конструкторських робіт.

Література

1. Міжнародні економічні відносини [Електронний ресурс] : підручник / А. І. Крисоватий, Р. Є. Зварич, О. М. Сохацька [та ін.] ; за заг. ред. А. І. Крисоватого, Р. Є. Зварича. - Тернопіль : ЗУНУ, 2021. - 662 с.

2. Миценко І.М., Стежко Н.В. Міжнародна економіка: навчальний посібник. - Кіровоград: КНТУ. Поліграф – Сервіс, 2013. - 640 с.

3. Mytsenko, I.; Synytsia, L.; Romaniuk, L.; Mytsenko, V.; Reshytko, T. 2019. Investment security models in mergers and acquisition agreements for international corporations, *Journal of Security and Sustainability Issues* 9(1): 185-198. (**Scopus**) [http://doi.org/10.9770/jssi.2019.9.1\(14\)](http://doi.org/10.9770/jssi.2019.9.1(14))

4. Світова економіка: навчальний посібник / за ред. Фомішиної В.М. – Одеса: ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. – 612 с.

Тема 10: «Україна на світових ринках ресурсів, товарів та послуг»

1. Сучасні зовнішньоекономічні відносини України.
2. Інтереси України в різних країнах світу.

Семінарське заняття

Ринкова трансформація економіки України поставила розвиток зовнішньоекономічних відносин в більшу залежність від економічного інтересу. З огляду на це формуються основні напрями сучасних зовнішньоекономічних відносин України. Виходячи з пріоритетних напрямків розвитку національних економічних інтересів, держава прагне розвивати взаємовигідні зв'язки як в експортному, так і в імпортному секторах. Тому при розгляді цієї теми необхідно особливої уваги приділити таким питанням: участь України в міжнародній спеціалізації виробництва, конкурентні експортні ресурси на світовому ринку, проблеми і перспективи виходу України на західноєвропейський ринок товарів та послуг, Україна на світових ринках непродовольчих товарів Україна на світових

ринках продовольчих товарах, Україна на світових ринках технологій та послуг, участь України в транспортному обслуговуванні світового ринку, інтереси України в різних країнах світу.

Питання для самоперевірки

1. Охарактеризувати пріоритетні напрями розвитку експортного та імпортного секторів.
2. Характерні фактори зовнішньоекономічних зв'язків України з країнами ЄС.
3. Інтереси України в США.
4. Особливості партнерства України з Японією.
5. Німеччина як торговельний партнер України.
6. Зовнішньоекономічні відносини між Україною та Францією
7. Велика Британія як потенційно важливий партнер України.
8. Динаміка розвитку відносин між Україною та Італією.
9. Розвиток зовнішньоекономічних зв'язків між Україною та Канадою.
10. Перспективи покращення торговельних відносин між Україною та Китаєм.
11. Особливості партнерства України з Польщею

Самостійна робота

1. Проблеми та перспективи виходу України на світовий ринок ресурсів, товарів та послуг.
2. Міжнародне економічне співробітництво Україна – ЄС.

Література

1. Міжнародні економічні відносини [Електронний ресурс] : підручник / А. І. Крисоватий, Р. Є. Зварич, О. М. Сохацька [та ін.] ; за заг. ред. А. І. Крисоватого, Р. Є. Зварича. - Тернопіль : ЗУНУ, 2021. - 662 с.
2. Миценко І.М., Стежко Н.В. Міжнародна економіка: навчальний посібник. - Кіровоград: КНТУ. Поліграф – Сервіс, 2013. - 640 с.
3. Mytsenko, I.; Synytsia, L.; Romaniuk, L.; Mytsenko, V.; Reshytko, T. 2019. Investment security models in mergers and acquisition agreements for international corporations, Journal of Security and Sustainability Issues 9(1): 185-198. (**Scopus**) [http://doi.org/10.9770/jssi.2019.9.1\(14\)](http://doi.org/10.9770/jssi.2019.9.1(14))
4. Решитько Т.В. Світові ринки агропродовольчих товарів, участь у них України. Центральнорукраїнський науковий вісник. Економічні науки. Випуск 7(40). 2021. С.115-122.
5. Решитько Т.В. Розвиток міжнародних торговельних відносин аграрного сектору економіки України в контексті євроінтеграції. Центральнорукраїнський науковий вісник. Економічні науки. Випуск 9(42). 2023. С. 117-124.
6. Решитько Т.В. Напрями зближення державної аграрної політики України із Спільною аграрною політикою Європейського Союзу. Центральнорукраїнський науковий вісник. Економічні науки. Випуск 9(42). 2023. С.32-37.
7. Світова економіка: навчальний посібник / за ред. Фомішиної В.М. – Одеса: ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. – 612 с.

3. Індивідуально-консультативна робота

Цей вид навчальної роботи передбачає індивідуальну роботу викладача із здобувачем.

Робота проводиться за графіком індивідуально-консультативної роботи, який передбачено у розкладі навчального процесу кафедри.

Викладачем надається допомога здобувачам щодо виконання самостійної роботи. Це консультації, пояснення певних положень, рекомендації щодо використання тих чи інших літературних джерел, або додаткового пояснення того чи іншого матеріалу для розуміння його здобувачем, відповіді викладача на конкретні питання.

Завдяки проведенню таких індивідуальних занять здобувачі мають можливість перевірити свої знання, набуті в процесі самостійної роботи (виявити прогалини того чи іншого матеріалу).

Індивідуально-консультативна робота є ефективною формою навчального процесу, яка дозволяє здобувачу в повній мірі засвоїти програмний матеріал курсу «Світовий ринок товарів, ресурсів та послуг», не залишаючи у своїх знаннях «білих плям».

4. Питання для підготовки до заліку з дисципліни «Світовий ринок ресурсів, товарів та послуг»

1. Особливості формування світового ринку.
2. Стадії розвитку світового капіталістичного ринку.
3. Місце країн, що розвиваються, в системі розвитку світового ринку.
4. Місце та роль розвинених країн в міжнародному товарообміні.
5. Сутність та характерні риси світового ринку ресурсів, товарів та послуг.
6. Сучасні напрямки розвитку світового ринку.
7. Структура сучасного світового товарного ринку.
8. Кон'юнктура світового ринку ресурсів, товарів та послуг.
9. Етапи дослідження економічної кон'юнктури на світовому ринку.
10. Умови формування кон'юнктури на світовому ринку ресурсів, товарів та послуг.
11. Принципи діяльності суб'єктів господарювання на світовому ринку ресурсів, товарів та послуг.
12. Світовий ринок ресурсів, товарів та послуг в умовах сучасних процесів глобалізації та інтеграції.
13. Стратегічні цілі діяльності фірми на світовому ринку.
14. Види зовнішньоекономічної стратегії держави на світовому ринку ресурсів, товарів та послуг.
15. Види стратегій виходу на світовий ринок.
16. Шляхи реалізації стратегій прямого та непрямого експорту.
17. Характеристика факторів виходу на світовий ринок.
18. Стратегічні можливості діяльності фірми на світовому ринку.
19. Сутність стратегічних альянсів та передумови вступу компаній до них.
20. Переваги та недоліки стратегічних альянсів.
21. Значення міжнародної товарної номенклатури та необхідність її дії на світовому ринку.
22. Стандарти міжнародної організації із Стандартизації (ISO).
23. Особливості штрихового кодування інформації.
24. Гармонізована система опису та кодування товарів.
25. Особливості регулювання стандартизації продукції в Україні.
26. Види штрихового кодування в Україні.
27. Особливості розвитку світового ринку послуг в сучасних умовах.
28. Сутність та класифікація послуг.
29. Тенденції функціонування міжнародного ринку транспортних послуг.
30. Організація надання страхових послуг на світовому ринку.
31. Міжнародне регулювання ринку послуг.
32. Загальна характеристика світового ринку продовольчих товарів.
33. Основні тенденції розвитку світового ринку продовольчих товарів.
34. Товарна структура світового ринку продовольчих товарів.
35. Тенденції розвитку світового ринку зернових продуктів.
36. Динаміка розвитку світового ринку рослинної олії.
37. Характеристика світового ринку цукру.

38. Значення світового ринку м'ясних і молочних товарів у забезпеченні населення продуктами харчування.
39. Сутність та структура світового ринку промислових товарів.
40. Характерні особливості розвитку світового ринку промислових товарів.
41. Фактори розвитку світового ринку текстильних виробів та взуття.
42. Процес міжнародного регулювання зовнішньої торгівлі взуттям та текстильними виробами.
43. Географічне спрямування світового експорту та імпорту текстильних товарів.
44. Особливості розвитку світового ринку товарів тривалого користування.
45. Структура споживання та забезпечення паливно – енергетичними товарами у різних країнах світу.
46. Світові виробники на ринку дорогоцінних металів та діамантів.
47. Головні експортно – імпорتنі потоки на світовому ринку лісових целюлозно - паперових товарів.
48. Фактори розвитку світового ринку мінерально-сировинних ресурсів.
49. Тенденції розвитку світового виробництва і надання пропозиції чорних та кольорових металів.
50. Особливості розвитку світового ринку технологій.
51. Основні форми руху технологій на світовому ринку.
52. Інструменти міжнародного обміну технологій.
53. Розвиток національної економіки за рахунок науково - технічного прогресу.
54. Участь України в Міжнародних науково-технічних програмах.
55. Сучасні зовнішньоекономічні відносини України.
56. Розвиток зовнішньоторговельних відносин між Україною та США.
57. Тенденції взаємного партнерства між Україною та Японією.
58. Розвиток стратегічного співробітництва між Україною та Німеччиною.
59. Динаміка потенційного партнерства між Україною та Францією і Великою Британією.
60. Розвиток торговельно-економічного партнерства між Італією та Україною.
61. Особливості розвитку взаємовідносин між Україною та країнами СНД.
62. Туреччина та Іспанія як стратегічні зовнішньоторговельні партнери України.

5. Список рекомендованої літератури до вивчення дисципліни

1. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16.04.1991.
2. Міжнародні економічні відносини [Електронний ресурс] : підручник / А. І. Крисоватий, Р. Є. Зварич, О. М. Сохацька [та ін.] ; за заг. ред. А. І. Крисоватого, Р. Є. Зварича. - Тернопіль : ЗУНУ, 2021. - 662 с.
3. Миценко І.М., Стежко Н.В. Міжнародна економіка: навчальний посібник. - Кіровоград: КНТУ. Поліграф – Сервіс, 2013. - 640 с.
4. Миценко І.М. Трансформація системи управління зовнішньоекономічною та інвестиційною безпекою України в умовах глобалізації: монографія / І. М. Миценко, І. Г. Бабець; Центральноукраїн. нац. техн. ун-т. - Кропивницький: Поліграф-Сервіс, 2021. - 464 с.
5. Mytsenko, I.; Synytsia, L.; Romaniuk, L.; Mytsenko, V.; Reshytko, T. 2019. Investment security models in mergers and acquisition agreements for international corporations, Journal of Security and Sustainability Issues 9(1): 185-198. (Scopus) [http://doi.org/10.9770/jssi.2019.9.1\(14\)](http://doi.org/10.9770/jssi.2019.9.1(14))
6. Решитько Т.В. Світові ринки агропродовольчих товарів, участь у них України. Центральноукраїнський науковий вісник. Економічні науки. Випуск 7(40). 2021. С.115-122.
7. Решитько Т.В. Розвиток міжнародних торговельних відносин аграрного сектору економіки України в контексті євроінтеграції. Центральноукраїнський науковий вісник. Економічні науки. Випуск 9(42). 2023. С. 117-124.
8. Решитько Т.В. Напрями зближення державної аграрної політики України із Спільною аграрною політикою Європейського Союзу. Центральноукраїнський науковий вісник. Економічні науки. Випуск 9(42). 2023. С.32-37.
9. Румянцев А. П., Коваленко Ю. О. Світовий ринок послуг: Навч. посібник. – К.: Центр навчальної літератури. - 2006. – 456 с.
10. Світова економіка: навчальний посібник / за ред. Фомішиної В.М. – Одеса: ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. – 612 с.
11. Світовий ринок товарів та послуг: Підручник. У 2 ч. – Ч. 2. / А. А. Мазаракі, Є. М. Воронова, І. В. Чаус та ін.; За заг. ред. А. А. Мазаракі. – Х.: «Ранок». - 2008. – 240 с.

6. Критерії оцінки рівня знань здобувачів

Контроль знань здобувачів з курсу дисципліни здійснюється і оцінюється за якістю участі в заняттях та за якістю складання заліку.

Якість участі у заняттях, згідно плану навчального процесу визначається за умов виконання наступних вимог:

- регулярне відвідування лекційних, практичних занять з курсу дисципліни;
- активна участь у виконанні програм лекційних, семінарських або практичних занять;
- сумлінна підготовка до виступів та активна участь в обговоренні певних тем та проблемних питань на заняттях;
- актуальне та доцільне використання наукової, методичної та спеціальної літератури з курсу дисципліни.

Розподіл балів наведено в таблиці 6.1.

Таблиця 6.1.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ З ДИСЦИПЛІНИ

Вид роботи	Кількість	Розподіл балів				Максимальна кількість балів	Достатня кількість балів
1. Підготовка рефератів	Не більше 1-х реферату виконаних одним студентом протягом семестру	Даний вид роботи орієнтований на подальше самонавчання; за кожен підготовлений реферат студенту рекомендується присвоювати 8 балів				8	4
2. Відповіді на семінарських заняттях	9 занять протягом семестру	Вірні відповіді, з належним обґрунтуванням, на 80-100% - 4 бали	Вірні відповіді на 60-80% - 3,5 бали	Вірні відповіді на 40-60% - 3 бали	Вірні відповіді менш ніж на 40% - 2,6 бали	9*4=36	9*2,6=24
3. Виконання тестів та самостійних робіт	8 тестувань протягом семестру	Вірні відповіді на 80-100% - 3 бали	Вірні відповіді на 60-80% - 2 бал	Вірні відповіді на 40-60% - 1 балів	Вірні відповіді менш ніж на 40% - 0,5 балів	8*3=24	8*2=16
4. Доповнення	Не більше 12	Вірні відповіді на 80-100% - 1 бал	Вірні відповіді на 60-80% - 0,5 балів	Вірні відповіді на 40-60% - 0,2 бали		12	4
5. Виконання рубіжної контрольної роботи	2 роботи протягом семестру	Вірні відповіді, з належним обґрунтуванням, на 80-100% - 10 балів	Вірні відповіді на 60-80% - 9 балів	Вірні відповіді на 40-60% - 7 балів	Вірні відповіді менш ніж на 40% - 6 балів	2*10=20	2*6=12
ВСЬОГО						100	60

Шкала оцінювання:

- A 90-100 балів – «5»
- B 82-89 – «4»
- C 75-81 – «4»
- D 65-74 – «3»
- E 60-64 – «3»
- FX менше 60 - «2»

Зміст

Вступ.....	3
1. Тематичний план викладання дисципліни «Світовий ринок товарів, ресурсів та послуг»	6
2. Зміст дисципліни «Світовий ринок товарів, ресурсів та послуг»	7
3. Індивідуально-консультативна робота.....	24
4. Питання для підготовки до заліку з дисципліни «Світовий ринок ресурсів, товарів та послуг»	25
5. Список рекомендованої літератури до вивчення дисципліни	27
6. Критерії оцінки рівня знань здобувачів	28